

Bölüm 2

İŞLETME STRATEJİSİNİN OLUŞTURULMASI VE İŞLETME YÖNETİM SÜRECİNDE YÖNETİM MUHASEBESİ SİSTEMİNİN ETKİNLİĞİ

Orkun İÇTEN¹

Giriş

İşletme fonksiyonları ekonomik yaşamdaki artan globalleşme, rekabet şartlarındaki yoğunluk, risk ve belirsizliklerde meydana gelen artış ve teknolojik ilerlemelere bağlı olarak radikal bir değişim sürecine girmiştir. Faaliyetlerde strateji odaklılık ve işletme için katma değer üretme işletmedeki tüm departmanların en önemli önceliği haline gelmiştir. Yaşanan bu değişim süreci işletmelerdeki muhasebe departmanlarını da etkilemiş ve muhasebe departmanlarının ve özellikle yönetim muhasebecilerinin ve oluşturdukları işletmedeki yönetim muhasebesi sisteminin işletme stratejisinin oluşturulması ve işletme yönetim sürecine katılımında daha aktif rol alması için beklentileri arttırmıştır.

İşletmedeki yönetim muhasebesi sisteminden artan beklentilerin nasıl karşılanacağı ve istenen etkinlik artışının nasıl elde edileceği, yönetim muhasebecilerinin işletmedeki performansları için cevaplamaları gereken bir soru olarak her zaman gündemdeki yerini korumaktadır. Genel olarak, yönetim muhasebesi sisteminin işletme stratejisinin belirlenmesi ve işletme yönetimine ilişkin çalışmalardaki katkı seviyesi ve bu çerçevede yapmış olduğu çalışmalar, bu sistemin etkinliğini belirlemektedir.

Bu bölümde etkin bir yönetim muhasebesi sisteminin farklı katkı seviyelerinde gerçekleştirebileceği faaliyetler, bu faaliyetlere bağlı etkinlik göstergeleri ve bu etkinlik göstergelerinin başarı ile yerine getirilmesi için yapılabilecek çalışmalar açıklanacaktır. Açıklamalar çerçevesinde işletmelerdeki yönetim muhasebecilerinin işletmelerinde kurmuş oldukları yönetim muhasebesi sisteminin etkinliği ile ilgili genel bir izlenim elde edilebilecekleri düşünülmektedir.

Genel Olarak İşletmelerde Muhasebe Fonksiyonu

Muhasebe temel olarak işletmenin ekonomik aktivitelerini ölçen, bilgiler üreten ve bu bilgileri sistematik raporlar haline getirerek karar vericilere ileten bir bilgi sistemidir. (Hongren, Harrison & Bamber, 1999) İşletmelerde muhasebe sistemi

¹Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Uluslararası İşletmecilik ve Ticaret Bölümü, oicтен@gelisim.edu.tr

Bu bölümde etkin bir yönetim muhasebesi sisteminin işletmede değişik katkı seviyelerinde gerçekleştirebileceği faaliyetler, bu faaliyetlere bağlı etkinlik hedefleri ve bu etkinlik hedeflerinin başarı ile yerine getirilmesi için yapılabilecek çalışmalar açıklanmıştır. Yönetim muhasebecileri içinde faaliyette buldukları işletmenin yönetimini merkeze alarak etkinlik hedeflerini ve yapılabilecek çalışmaları kendilerine uygun hale getirebilirler. Bir işletmedeki yönetim muhasebesi sisteminin etkinliğinin nihai olarak işletme yönetimi tarafından değerlendirileceği unutulmamalı ve yönetim muhasebecileri yönetim muhasebesi sistemi etkinliği belirli periyodlarla işletme yönetimiyle bir arada değerlendirerek etkinlik artışı sağlayacak çalışmalar içerisinde bulunmalıdır.

Kaynakça

- BeckerConviser. (2000) *CMA Review Part 4 Decision Analysis and Information Systems (Second Edition)*. Canada: Devry/Becker Educational Development Corp, ss. 4A 5-31, 4B 5-41
- Business Dictionary : <http://www.businessdictionary.com/definition/effectiveness.html>
- Çaldağ, Yurdakul. (2008) *Maliyet-Yönetim Muhasebesi Uygulamaları*. Ankara:Gazi Kitapevi, ss.85-88,
- Garrison R. H, Noreen E.W & Brewer, P.C. (2006) *Managerial Accounting*. New York : McGraw-Hill Irwin. pp.5-7
- GTG (Get Through Guides) (2010) *Business Analysis ACCA P3 Exam Review Link Between Strategy and Finance*. Leicester:GTG. pp. H1.1-H1.13
- Hornrgren T. C, Sundem L.G, Burgstahler, D, Schatzberg Jeff. (2014) *Introduction to Management Accounting*. London:Pearson Education Limited, pp.24-25
- Hornrgren T.C, Harrison, W.T & Bamber, L.S. (1999) *Accounting (Fourth Edition)*. New Jersey: Prentice Hall, pp 6-7
- IMA (Institute of Management Accountants) (1996) *Statements on Management Accounting-Value Chain Analysis for Assessing Competitive Advantage*. Montvale : <https://www.imanet.org.cn/uploads/resource/2015-11/1447061044-16209.pdf>
- IMA (Institute of Management Accountants) (2013) *Research Reports- Ability and Future Effectiveness of Management Accounting Practices in Chinese Enterprises*.<https://www.imanet.org/insights-and-trends/performance-measurement-incentives-and-alignment/ability-and-future-effectiveness-of-management-accounting-practices-in-chinese-enterprises?ssopc=1>
- Ireland, R.D. & Hoskisson, R.E. (2016) *Strategic Management:Competitiveness&Globalization* (12th Edition). Boston : Cengage Learning. pp.2-23
- İçten, O, (2017) *Finans Departmanları Gelecekte İşletmelerin Stratejik Mükemmeliyet Merkezi Olabilir mi?* İstanbul: Vergi Dünyası Dergisi, Sayı :435, ss.21-29
- Kaygusuz, S. (2012) *Genel Muhasebe-1*. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayın No:1620 ss. 6
- Li W. S. (2018) *Strategic Management Accounting*. Singapur:Springer Verlag pp.9-30
- Porter, M.E. (1990) *The Competitive Advantage of Nations*. Boston:Harvard Business Review March-April Issue
- Rothaermel, F. T. (2017) *Strategic Management Concepts. (3th Edition)* New York: McGraw-Hill Education, pp. 5-23
- Smith, S.S. (2017) *Strategic Management Accounting*. New York: Business Expert Press. pp. 10-12
- Soobaroyen, T. & Poorundering, B. (2008) *The effectiveness of management accounting systems: Evidence from functional managers in a developing country*. Managerial Auditing Journal, Vol. 23 Issue: 2, pp.187-219, <https://doi.org/10.1108/02686900810839866>